

en saadan Forandring i de bestaaende Forhold.

Formanden: Folketingsmanden for Københavns Amts 2den Valgkreds har Ordet for en kort Bemærkning.

K. M. Klausen: Det glæder mig at høre den højtærede Minister udtale, at han er villig til, naar et saadant Ønske fremsættes fra Kommunalbestyrelsen, at tage Sagen under Overvejelse — jeg haaber under velvillig Overvejelse.

Sveistrup: Der er allerede fra flere Sider i denne Sal udtalt, at det vilde være ønskeligt at drage Spørgsmaalet om den private Skoles Stilling ind under Overvejelserne ved Behandlingen af de foreliggende Lovforslag. Dette er heller ikke unaturligt. Det er en Kendsgerning, at jo bedre Kaarene stilles for Lærerne i den offentlige Skole, desto vanskeligere bliver det for den private Skole at faa Lærerkæfter. Undervisningen i de demokratisk styrede Lande er i det hele og store gaaet i den Retning, at efterhaanden som det offentlige Skolevæsen er forbedret, er der blevet mindre og mindre Plads for de private Skoler. I mange Lande ere de næsten forsvundne, og i andre holdes de kun oppe ved store Anstrengelser fra et eller andet kirkeligt Parti.

Nu er Spørgsmaalet altsaa, om der er en Samfundsinteresse til Stede, som paa kræver eller dog gør det ønskeligt for Samfundet at søge at bevare de private Skoler. Den Bevægelse, der fører til de private Skolers Forsvinden, er for en stor Del begrundet i den demokratiske Betragtning, at det er ønskeligt, at Børnene fra de forskellige Samfundslag mødes paa de samme Skolebænke. Er der da Hensyn, der maatte gøre det ønskeligt, at der bevarer for Forældrene en væsentlig Indflydelse paa, hvorledes deres Børn skulle undervises, saa at de Forældre, der ønske dem underviste i en kirkelig Retning, kunne faa deres Ønsker tilfredsstillede, medens de, der ønske en modsat Retning for Undervisningen, ønske det kirkelige skudt til Side, ogsaa kunne faa deres Ønsker tilfredsstillede? Spørgsmaalet er altsaa, om der er et Frihedskrav her, der i sig selv er mindst lige saa berettiget som Lighedskravet. Jeg tør vel antage, at den Opfattelse findes hos Flertallet i dette Ting, at der er et saadant berettiget Frihedskrav til Stede. Men er det saaledes, vil det ogsaa være nødvendigt at tage under

Overvejelse, hvad der kræves, for at den private Skole overhovedet kan vedblive at bestaa.

Det er fremhævet af det ærede Medlem for Viborg Amts 3die Valgkreds (Jensen-Knudstrup), at det vil være ønskeligt, at der ydes til de private Børneskoler et Bidrag af Staten, der er lige saa stort som det, Staten nu ved sine Tilskud til det kommunale Skolevæsen yder for hvert Barn i Kommuneskolerne. Det er aabenbart, at allerede dette vilde være et betydeligt Fremskridt fra den bestaaende Tilstand. Men det er dog et Spørgsmaal, om man kan blive staaende herved. Spørgsmaalet er, om man ikke ogsaa fra anden Side bør paakalde Bistand til de private Skolers fortsatte Bestaaen.

Man kunde maaske synes, at det er underligt at tale om, at Kommunen, samtidig med, at den har sin egen offentlige Skole, ogsaa bør yde Bidrag til en i Kommunen bestaaende privat Skole. Men sæt nu, at der i Kommunen bestaar en saadan Skole, som til Eksempel giver Undervisning til 100 af denne Kommunes skolepligtige Børn, sæt, at den Undervisning, der gives i denne Skole, er betydeligt mere omfattende, fører de paagældende Børn betydeligt mere frem, end Tilfældet er i de kommunale Skoler. Er der da noget ubilligt i at kræve, at Kommunen, der, hvis denne private Skole ikke eksisterede, vilde have en meget betydelig Merudgift — maaske mange Tusinde Kroners Merudgift — til sit Skolevæsen, ydede Bidrag til den private Skole, f. Eks. Halvdelen af det Beløb, Undervisningen vilde koste Kommunen, hvis den private Skole ikke eksisterede? Det er i Virkeligheden ikke nogen ubillig økonomisk Byrde at lægge paa Kommunen. Thi dersom man ikke bevarer de private Skoler, vil Kommunen faa disse Børn at sørge for, og saa vil den altsaa faa betydeligt større Udgifter i den Anledning end ved at yde dette Bidrag. Saadan kunne Forholdene stille sig nogle Steder, det vil vel nærmest være i Købstadkommuner eller større Landkommuner. Andre Steder kan Forholdet være det — f. Eks. i Skoledistrikter paa Landet —, at der sidder en Kommunelærer, som underviser et ganske lille Antal Børn, idet de fleste undervisningspligtige Børn der undervises i private Skoler. Hvor Forholdet er det, vil der altsaa være Grund til at spørge, om man ikke skal genoptage Venstres gamle Tanke, at en Del af Lønnen til Lærerne bør være flydende, formes som Skolepenge, der følge med Børnene. Jeg tror, at hvis der i denne